

SOẠN SINH 6 BÀI 18: BIẾN DẠNG CỦA THÂN

I. CÂU HỎI LÝ THUYẾT TRANG 58, 59:

Câu 1:

Quan sát củ dong ta, củ gừng. Tìm những đặc điểm giống nhau giữa chúng?

- Quan sát kĩ củ su hào và củ khoai tây. Ghi lại những đặc điểm giống nhau và khác nhau giữa chúng.
- Thân củ có đặc điểm gì? Chức năng của thân củ đối với cây?
- Kể tên một số cây thuộc thân củ và công dụng của chúng?
- Thân rễ có đặc điểm gì? Chức năng của thân rễ đối với cây?
- Kể tên một số cây thuộc loại thân rễ và nêu công dụng, tác hại của chúng?
- Lấy que nhọn chọc vào thân cây xương rồng 3 cạnh. Nhận xét?
- Thân cây xương rồng mọng nước có tác dụng gì ?
- Kể tên một số cây mọng nước mà em biết?

Lời giải:

- Củ dong ta và củ gừng giống nhau: đều phình to chứa chất dinh dưỡng, chúng đều có lá, chồi ngọn, chồi nách.
- Củ khoai tây và củ su hào giống nhau đều to, tròn. Khác nhau củ khoai tây mọc dưới mặt đất, củ su hào mọc trên mặt đất.
- Thân củ có đặc điểm: Thân phình to, nằm trên mặt đất, chứa chất dinh dưỡng dự trữ khi cây ra hoa, tạo quả.
- VD thân củ: khoai tây, su hào dùng làm thức ăn cho con người.
- Thân rễ : Thân phình to , có chức năng dự trữ chất dinh dưỡng cho cây.
- Cây thân rễ như củ nghệ, gừng, dong ta công dụng làm thực phẩm cho con người.
- Lấy que nhọn chọc vào cây xương rồng sẽ thấy nước chảy ra.

→ Nhận xét: Thân cây có chứa nước dự trữ cho các hoạt động sống của cây.

- Thân cây xương rồng mọng nước có tác dụng dự trữ nước cho cơ thể.

- Ví dụ cây mọng nước: Nha đam, cây thuốc bỏng.

Câu 2:

Hãy liệt kê những đặc điểm của các loại thân biến dạng mà em biết vào bảng dưới đây, chọn những từ sau để gọi đúng tên những thân biến dạng đó: thân củ, thân rễ, thân mọng nước

Lời giải:

STT	Tên vật mẫu	Đặc điểm của thân biến dạng	Chức năng đối với cây	Tên thân biến dạng
1	Củ su hào	Thân củ nằm trên mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân củ
2	Củ khoai tây	Thân củ nằm dưới mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân củ
3	Củ gừng	Thân rễ nằm trong đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân rễ
4	Củ dong ta	Thân rễ nằm trong đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân rễ
5	Xương rồng	Thân mọng nước, mọc trên mặt đất	Dự trữ nước	Thân mọng nước

II. BÀI TẬP

Bài 1 (trang 59 sgk Sinh học 6):

Tìm những điểm giống nhau và khác nhau giữa các củ : dong ta, khoai tây, su hào.

Lời giải:

Giống nhau:

Trên các củ đều có các vị trí để mọc lá và mọc mầm, các củ đều chứa đựng nhiều chất dự trữ của cây.

Khác nhau:

- Củ dong ta là dạng thân rễ nằm ở dưới đất.
- Củ khoai tây là dạng thân củ nằm ở dưới đất.
- Củ su hào là dạng thân củ ở trên mặt đất.

Bài 2 (trang 59 sgk Sinh học 6):

Kê tên một số loại thân biến dạng, chức năng của chúng đối với cây.

Lời giải:

STT	Tên cây	Thân biến dạng	Chức năng của chúng đối với cây
1	Su hào	Thân củ trên mặt đất	Chứa chất dự trữ cho cây
2	Cây hành	Thân hành	Chứa chất dự trữ cho cây
3	Củ gừng	Thân rễ nằm trong đất	Chứa chất dự trữ cho cây
4	Khoai tây	Thân củ nằm trong đất	Chứa chất dự trữ cho cây
5	Xương rồng	Thân mọng nước	Dự trữ nước và quang hợp

Bài 3 (trang 59 sgk Sinh học 6):

Cây xương rồng có những đặc điểm nào thích nghi với môi trường sống khô hạn?

Lời giải:

Những đặc điểm của xương rồng thích nghi tốt trong môi trường khô hạn, khắc nghiệt:

- + Thân cây biến dạng thành thân mọng nước giúp dự trữ nước cho cây, thân cũng có các rãnh chạy dọc chiều dài thân giúp chuyển nước mưa, nước sương thành một dòng xuống rễ.
- + Lá xương rồng biến thành gai hạn chế được sự thoát hơi nước.
- + Rễ cây dài, lan rộng giúp cây hấp thu nước.

Bài tập (trang 60 sgk Sinh học 6):

Tìm thêm 3 loại thân biến dạng, ghi vào vở theo mẫu sau:

STT	Tên cây	Loại thân biến dạng	Vai trò đối với cây	Công dụng đối với người
1	Cây nghệ	Thân rễ	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Làm gia vị và thuốc chữa bệnh
2				
...				

Lời giải:

STT	Tên cây	Loại thân biến dạng	Vai trò đối với cây	Công dụng đối với người
1	Cây nghệ	Thân rễ	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Làm gia vị và thuốc chữa bệnh
2	Cây tỏi	Thân hành	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Làm gia vị và thuốc chữa bệnh
3	Su hào	Thân củ trên mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Làm thức ăn
4	Cây hành	Thân hành	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Làm gia vị, thuốc chữa bệnh
5	Khoai tây	Thân củ	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Làm thức ăn
6	Cây chuối	Thân củ	Dự trữ chất dinh dưỡng cho cây	Thức ăn cho gia súc

III. LÝ THUYẾT TỔNG HỢP

1. Một số kiểu biến dạng của thân

- Một số ví dụ về các loại biến dạng của thân:

- Có 3 kiểu biến dạng của thân:

+ Thân củ: thân phình to, dự trữ chất dinh dưỡng: củ khoai tây, su hào,...

+ Thân rễ: thân phình to, hình dạng giống rễ, dự trữ chất dinh dưỡng: củ dong ta, củ gừng, nghệ, gừng, gừng...

+ Thân mọng nước: thân mọng nước, dự trữ nước: cây xương rồng, cành giao, sen đá, thanh long, nha đam...

2. Đặc điểm, chức năng của một số loại thân biến dạng

STT	Tên mẫu vật	Đặc điểm của thân biến dạng	Chức năng đối với cây	Tên thân biến dạng
1	Củ su hào	Thân củ nằm trên mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân củ
2	Củ khoai tây	Thân củ nằm dưới mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân củ
3	Củ gừng	Thân rễ nằm dưới mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân rễ
4	Củ dong ta	Thân rễ nằm dưới mặt đất	Dự trữ chất dinh dưỡng	Thân rễ
5	Xương rồng	Thân mọng nước nằm trên mặt đất	Dự trữ nước và quang hợp	Thân mọng nước